

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izmši nedeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrata po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravlništvo pa v pritličju. — Upravlilstvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XXXII.

Kmalu bode dve leti, kar je dr. Nagl škof v Trstu. Videli smo tekom teh vrstic, da mu je c. kr. primorska da dala proti slovenskemu kmetu razpolago orožnike in vojake, p tem času ni zamogel on, vilenec to vlade, izposlo- od istenitieneslovenske pni je. In na tržaškem namest- štvu ne vladajo morda brez- verski liberalci, ampak odkar je v Trstunaměstnik grof Leo- pold Gošas, je vse tržaško namestništvo prešinjeno s pristnim c. kr. avstrijskim klerikalizmom, nad katerim bedi znani maški jezuit pater Volbert. Grof Gošas je goreč katoličan, načelnik oddelka za bogočastje na c. kr. namest- ništvu grof Miroslav Marenzi iztika povsod svoje kleri- kalno mišljenje, dasi ravno nje- govi prijatelji hudomušno pripovedu- jejo, da ne zna pravilno niti »oče- naša« moliti, da gre le parkrat na leto k maši, a k spovedi...

Tretjo nedeljo po sv. Treh Kra- ljih, na praznik sv. Družine, 25. ja- nuarja 1903 na dan, ko so v sosed- njem Borštu na slovesen način pra- znicali ustanovitve »nove žup- nje«, je izdal tržaški škof dr. Nagl neko »pastirsko pismo«, naslovljeno na Ricmanjce, ki pri- čenja z besedami »Katoliški ver- niki Ricmanj in Loga! In v isti čas, ko je dr. Nagl sestavljal pastirsko pismo, je zakrivil zopet veliko netačnost ter na nera- zumljiv način izžival ricmanj- sko prebivalstvo. Dne 23. janua- rja okoli 7. ure zjutraj je prišel neki orožnik k vaškemu županu ter mu javil, da bo ta dan latinska maša v ricmanjski cerkvi.

Okoli 8. ure pa je prišlo v vas kakih 10 orožnikov. Trije pa so bili na ricmanjski posta-

jici. Z vlakom ob 9. uri 5 minut se je pripeljal iz Trsta v Ricmanje osem italijanskih žensk iz nižjih slojev, a ž njimi se je pri- peljal italijanski kaplan Appo- lonio.

Rečeni kaplan je izjavil, da ima dovoljenje maševati v ricmanjski cerkvi od tržaško koperskega ordinari- jata, kateri mu je tudi dal ključ od cerkve in zvonika. Vsa ta družba se je v spremstvu orožnikov podala pred cerkev. Kaplanje od- pri vrata cerkve in vsa ta družba je šla v cerkev, zaprl vrata za se- boj. Pred cerkvijo so stražili orožniki. V cerkvi so bile same ženske in kaplan Appo- lonio. Ženske so kaplanu pri- maši stregle in odgovarjale, kar je po cerkvenih določbah strogo prepovedano. Kaplan Appolonio je potem zopet zaprl cer- kev z navadnim ključem in žabnico ter vzel ključ s seboj. Nato je vsa družba odšla v Boršt.

Kdo je poslal kaplana Appolonija in one ženske v Ricmanje? Ali se je res morala mašaravno tega dne opraviti, ko so par dni poprej na sam praznik Imena Jezusovega stakim pompom zaprli in zapečatili cerkev... Ali ni bila to sama provoka- cija? Kakaj zopet toliko orož- nikov?

Konstatujemo, da je ome- jena družba ostala v cerkvi zaprta nad eno uro, in same ženske so se potem hvalile, da so po cerkvi vse prebr- skale in prevrgle ter povr- še opljuvale staroslovenski misal in staroslovenske ka- nontable, nahajajoče se v cerkvi.

Ali ni bila to nezasišana provokacija ricmanjskega prebivalstva? Gospodje na tržaškem ordinarijatu in na- mestništvu so na vsak način hoteli, da pride v Ricmanjih do prelivanja krvi!

Vojna na Daljnem Vztoku. Poročilo generala Kuropat- kina.

General Kuropatkin poroča carju Nikolaju: Japonske predstraže so 4. t. m. zasedle v smeri Hajčeng-Liao- jang 15 km dolge pozicije severno od Hajčenga. Znatne sovražne vojne sile se pomičejo preko gora v smeri proti Pahudzaja in dalje po dolini reke Sidak. Eden sovražni voj je prodrl z glavno svojo silo do Šani- uva, s predstražami pa do Tankandzi, 20 km vzhodno od Hajčenga. V četrtek dne 7. t. m. so se japonske vojne sile razvrstile na cesti med Liaojangom in Kotankovu, s pred- stražami pri Eedaki, 5 kilometrov vzhodno od Liandiasiana in na go- rah med Dandiahovom in Gancina- nupu ter prodirajo proti Liandia- sianu.

Močna sovražna sila je zbrana tudi pri Hucijadzi, Bensiku, Sike- janu in Fancijapuci. Sovražne pre- straže se nahajajo na levem bregu reke Tajci in na bližnjem gorovju. Japonski oddelci, obstoječ iz 100 mož, je skušal 4. t. m. pri Bensiku prodreti na desni breg reke Tajci, a je bil od naših predstraž odbit. Jap- onci so se iz Siansurja umaknili, Enciandšan pa so zasedli z malimi voji.

Izpred Port Arturja.

Potniki s potopljenega parnika »Hipang« so te dni dospeli v Čifu. Eden izmed teh z imenom Serebrin- ski pripoveduje, da so Japonci v času med 26. in 28. julijem napadli ruske utrdbe na Volčji, Zeleni in Kristovi gori; vendar pa se napad ni posre- dil. Časopis, ki izhaja v Port Arturju, ceni ruske izgube na 200 mrtvecev in 800 ran- jencev, dočim so Japonci izgubili 17.000 mož. Japonci so izstrelili 125.000 šrapnelov. Šte- vilo japonske armade pred Port Ar- turjem se ceni na 180.000 mož. V noči na 28. m. m. se je sklenilo premirje, da ste obe stranki pokopali

svoje mrtvece. 2000 topov obstreljuje ravnino, po kateri prodirajo Japonci. Splošni japonski naskok na Port Artur se pričakuje na 15. t. m. Ge- neral Steslja se častniki boje, mo- štvu pa ga spoštuje; da bi bil ranjen, je neresnično.

»Birževija Vjedomosti« poročajo iz Liaojang: Tusem je prispel za- ložnik portarturske posadke s živo živino. Po njegovem zatrdilu je trd- njava za tri mesece z živino pre- skrbljena.

Dalje tudi pripoveduje, da so Japonci še 20 km oddaljeni od zunanjih utrdb in da so dali v Inkovu razglasiti, da bo vsakdo kaznovan s smrtjo, ki bo z Rusi v zvezi in bo rusko armado zalagal s provijantom.

Bitka pri Hutsiadzi.

Poročevalec »Birževijih Vjedo- mosti« javlja iz Liaojang z dne 4. t. m. zvečer: Dne 2., 3. in 4. t. m. je bila ljuta bitka. Japonci so z vso silo naskočili ruske pozicije pri Hutsiadzi. Imeli so 54 bataljonov in sicer 36 bataljonov regularne vojske, dočim so bili ostali rezervisti. Gene- ral Kuroki je rezerviste porabil za napad, dočim je regularna vojska samo navidezno manevrirala. Napad je bil izredno ljud. Naši topovi so sovražnikove vrste naravnost deci- mirali, vendar pa je sovražnik tri do štirikrat svoje izgube nadomestil z novimi silami. Naša armada se je nato počasi umaknila in si izbrala pozicije, odkoder je neprestano s to- povi streljala na sovražnika in mu povzročila velike izgube. Japonske izgube pri Hutsiadzi se cenijo na 10.000 do 13.000 mož. Ruske izgube so neznatne.

Takisto se poroča, da so Japonci 2. t. m. napadli ruske pozicije pri Anšančanu, a so bili z velikimi izgu- bami odbiti.

Ruske vojne ladje na potu na Daljni Vztok.

Listu »Echo de Paris« se brzo- javlja iz Petrograda, da so v četrtek

4. t. m. štiri križarke z večimi tor- pedovkami zapustile kronštatsko pri- stanišče in odplule na Daljni Vztok.

Japonska križarka »Kasuga«.

Japonsko poslaništvo v Rimu dementuje z vso odločnostjo vest, ki jo je priobčil »Giornale d'Italia«, da bi se bila potopila križarka »Ka- suga«.

Poročevalec milanskega lista »Secolo« v Tokiju pa poroča: Pred nekaj tedni je križarka »Kasuga« zapustila ladjedelnico v Sasehu.

Začetek deževja.

Iz Petrograda se poroča: »Bir- ževija Vjedomosti« so dobile iz Liao- janga dne 4. t. m. važno brzojavko, da se je dolgo pričakovana deževna doba pričela. V koliko bo vplivala na tek vojnih dogodkov in na vojne operacije, se sedaj še ne dá do- gnati.

Na ukaz iz Petrograda.

Po poročilih iz Pariza je dobil general Kuropatkin iz Petrograda ukaz, da naj prepusti obrambo Liaojang 10. in 17. armad- nemu koru, on sam se pa naj z več divizijami od- pravi proti jugu in napade armado generalov Oka in Nodza.

Ruska križarka »Bajan«.

Iz Berolina se poroča: Ruska križarka »Bajan« je zadela, ko je odplula iz portarturskega pristanišča, ob mino in je bila močno poškodo- vana, da se je jedva mogla vrniti v luko.

Ta vest še ni potrjena in je sploh jako dvomljivo, da bi bila res- nična!

Politični položaj.

Dunaj, 7. avgusta. Deželni zbori se skličejo tretji teden meseca sep- tembra. Zasedanje bo trajalo v ne- katerih deželnih zborih do novembra, tako da se državni zbor skliče šele v začetku novembra.

LISTEK.

Od Reke do Senja.

Črtice iz hrvaških kopališč.

I.

Iz Kraljevice.

Odkar sem bil pred dvema letoma mesec dni v Kraljevici, sem se moral čuditi o »predku, kate- rega je napravila Kraljevica v svo- jem svojstvu »prvega hrvaškega ko- pališča«. Kako siromašno je to me- stece (varoš), razvidi se iz tega, da se ni iz lastnih sil moglo popeti do višje stopnje, do katere se je sedaj dvignilo s tujo pomočjo. Pa tudi slavna hrv. slav.-dalmatinska vlada ni imela najpotrebnejših sredstev, da bi pomogla Kraljevici z brezobrestnim posojilom, ker je glavica neizogibno potrebna, da se zgradi »hotel« in »vodovod«. Pitno vodo si je morala Kraljevica doslej vedno nabavljati iz Bakra, kjer je hladen in bogat ne- usahen studenec. Neki stari ribič hodi vsak dan ob ugodnem vremenu po dvakrat s čolnom v Baker in donša v lesenem, s plehom iztapeciranem

zaboju svežo vodo ter jo prodaja po 1 krajcar liter; kdor pa hoče biti pri- njem osebno poslužen, mora plačati za vrček vode vračunši tudi vodo za čiščenje vrčka, po en krajcar. Ime mu je Ivo Todorović. Ta siromak je zjutraj ob 7. uri dne 28. julija 1904, vračajoč se s svojo ladjo, ponesrečil. Grozovita burja je bila začela tuliti ob 2. uri zjutraj. Ko se je vračal, mu je burja obalila ladjo tako, da se je prekuonila in da je tudi on pal v vodo. K sreči je baš ob pol osmih odhajal poštni parnik »Pola« iz Kra- ljevice v Senj. Ko je videl kapitan Schneditz preobrnjeno ladjo in člo- veka, ki se bori z valovi, je skrenil s pota in starega moža na pol mrt- vega pripeljal v Kraljevico. Upajmo, da bode skoro okreval in še mnogo let pojil tuje in domačine z baker- sko vodo. Za kuhanje, umivanje, pe- rilu so si pomagali dosej z vodo kapnico, katero so zbirali v cisternah iz rezanega kamenja. Ker so bile pokrite te »četrnje« (cisterne) samo v privatnih hišah, lahko si mislimo, koliko nesnage se je nabiralo v od- kritih vodnjakih. Zelenje je gosto po- krivalo vodno površino, kjer so imele

nebrojne žabe svoje šotorje. Ta voda je rabila za napajanje živali. Letos v Kraljevici in njeni okolici že štiri mesece zaporedno ni pala nobena kaplja dežja! Jasno je torej, da so bile one ženske, ki nosijo brento vode iz takih cistern za 3 kr. in ki dobivajo za nočjo te vode po bre- govitih ulicah varoških tudi 3 kr. od dotičnikov, katerim dobavljajo vodo za kuhinjo, pranje in perilo ter ostalo hišno porabo, v veliki zadregi, ko so zaradi brezprestanske solnčne žege polagoma vsi hišni gospodarji v strahu za bodočnost zaprli svoje cisterne. Tedaj so jele seljakinje črpati zadnje blatne, z nebrojnimi povodnimi rastlinami in žuželkami napolnjene vodne ostanke, ki so bili zgoščeni še z debelimi plastmi prahu, ki se je pri burji — v Kraljevici je zadnjih 10 dni, od 12.—22. julija brila burja, vroča poleti kakor saharški vetrovi — z bližnjih cest nahagal v cisternah. Ena taka velika in ob- širna cisterna je ob cesti iz Kralje- vice v Bakarec, dve zapušteni sta bili na istočni in zapadni strani pol- otočiča, na čigar obeh straneh so skušali zasaditi in vzgojiti gozd iz

različnih rastlin in črnice (Nadelholz), ki je ob južni in zapadni strani še dosti dobro uspevala, dočim je bil ves trud, zapadno stran tega rta zasaditi, brezuspešen, ker morska voda, ki se dviga ob burji iz morja in moči rast- line, zamori vsak poskus nasadov. Da mesto ne pogine od žeje, usmilil se je ljudoljubni gospod vitez Olsch- bauer, in je dal napraviti velik zabo- j, sličen onemu, v katerem vozi stari ribič pitno vodo iz Bakra, in prinaša tudi ladja, katero vodita dva ali trije njegovih zidarjev, ki so uslužbeni pri gradnji novega krasnega in komfort- nega hotela, kateri se v njegovem imenu zidu (on si je za to gradnjo pridobil konsorcij dunajskih kapitali- stov). Kraljevica mu je dala brez- plačno (ako se sme 50 gld., katere je dal g. vit. Olschbauer mestu prost- voljno, smatrati samo za neko navi- dezno plačilo, da ne bo ostalo njemu ime, da si je dal prostor od siroma- ške občine poklanjati). To bode tra- jalo toliko časa, da se bodo zopet cisterne po kakem izdatnem dežju napolnile. Milo se stori človeku, ko nosijo ženske (sploh opravljajo v Kraljevici službo postreškov ženske,

ki prenašajo z ladij včasih ogromna bremena visoko v mesto) na hrbtu, potem ko so po cele ure čakale na prihod ladje z vodo iz Bakra ter se ob nje prihodu z glasnim krikom vrgle na ladjo, ker želi vsaka prva napolniti svojo brento, ki ima na- vadno podobo zgoraj odsečenega stožca, ali pa sodca (lodrice), ki je na strani, sloneči na hrbtu in tej na- sprotni, ploska, tako da imata oba dna podobo elipse. Priajo pa žene vsa mogoča bremena na ta-le način. 5 do 8 centimetrov širok, kakih 5 metrov dolg močen trak iz lanu ali konoplje ali sicer primerne snovi, si položijo okoli vratu in vržejo oba konca nazaj. Nekdo jim napravi na hrbtu iz obeh koncev v primerni vi- šini križ, kamor se položi breme potem se oba konca potegneta preko bremena z novim vozlom in poteg- neta zopet čez ramena ter pri vratu pod okroglimo traka ter se pritiskata z obema rokama tako, da dotičnici ne more pretežko breme okoli vrata zdrgniti traka in da nosijo torej enakomerno pleča, hrbet in roke. — Na glavi ne vidiš nikdar nikogar nositi nobenega bremena. (Dalje prih.)

Nemški protesti.

Dunaj, 7. avgusta. Včeraj je imel izvršilni odsek nemških strank skupno posvetovanje zaradi veljave zagrebških vseučiliških študij tudi v Avstriji, zaradi italijanskih vseučiliških paralel in zaradi slovanskih paralel na učiteljskišči v Šleziji. Poudarjalo se je, da bi vedenje nemških strank zaslužilo vsaj toliko, da bi bila vlada »nevturalna« v narodnostnih vprašanjih ter bi ne smela enostransko spreminjati narodne posesti; z naredbi glede zagrebškega vseučilišča so se zlorabili obstoječi zakoni in nevarnost preti, da se uradništvo v južnih (t. j. slovanskih!) deželah poslovanje. Ako vlada v teh treh točkah ne odneha, prenehajo pogoji za sedanje stališče nemških strank napram vladi. Zbor je poslal poslanca dr. plem. Derschatto in Grossa k ministrskemu predsedniku. Ministrski predsednik dr. Körber jima je odgovoril, da s slovanskimi paralelkami se Šlezija še ne bo poslovanila; sploh se nemštvo ni ničesar bati, njega pa vendar morajo poznati iz 4¹/₂ letne vlade.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 7. avgusta. V včerajšnji seji se je nadaljevala debata o proračunu bramborskega ministrstva. Na vrsti je bila točka o ustanovitvi novih brezplačnih mest v vojaških vzgojevališčih. Posl. Okolicsanyi (Szederkenjeva stranka) je izjavil, da predlogo odklanja posebno zaradi tega, ker učni načrt vojaških vzgojevališč ne odgovarja ogrskemu državnemu pravu. Posl. Kaas (ljudska stranka) je predlogo istotako odklonil. Posl. Ratkay (Kossuthova stranka) je predlagal, naj se vlada pozove, naj s prihodnjim proračunom predloži zbornici tudi vse učne knjige vojaških vzgojevališč. Predlogo odklanja. — Brambovski minister pl. Nyiri je zavračal govornike, da bi bila v vojaških šolah nevarnost, da se madjarska mladina germanizuje. Prosil je zbornico, naj zavrne predlogo Okolicsanija in Ratkaja, ker so žaljivi za armadno upravo. — Zbornica je z veliko večino sprejela ves proračun bramborskega ministrstva. — Nato se je začelo razpravljati o proračunu finančnega ministrstva. Finančni minister pl. Lukacs je branil avstrijsko vlado proti očitani posl. Mezössyja, kakor da bi se bile kršile v skladnem vprašanju pogodbeno določbe. Pojasnoval je bruseljsko konvencijo in kontingentski sistem ter dokazal, da Ogrska ne trpi nikake škode vsled tega, ker je pristopila h konvenciji. Proračun je bil nato sprejet.

Politični umori na Ruskem.

Pariz, 7. avgusta. Ruska revolucijonarna socialistična stranka je izdala povodom umora ministra Pleveja javen oklic, v katerem pravi: »Krvavi čin pravičnosti, ki ga je izvršila bojna organizacija naše stranke

in za katerega osrednji odbor prevzame brez obotavljanja popolno odgovornost pred zgodovino in sodišči civilizovanih narodov, ni osamljeni čin niti delo samo onega človeka. Za hudodelstva proti ljudstvu, domovini in civilizovanemu človeštvu je Pleveja bojna organizacija na smrt obsodila in obsodbo izvršila.

Spor med Turčijo in Severno Ameriko.

Carigrad, 7. avgusta. Kerturška vlada noče priznati ameriškim državljanom, ki žive na Turškem, tistih pravic, kakor jih zahteva zanje domača država, nastal je med obema državama precej oster konflikt. Sultan je sicer obljubil amerškemu poslaniku v Carigradu, da mu pošlje kmalu odgovor, toda sedaj se je sultan potuhnil ter sluša svoje podpihvalce. Ameriško brodovje je že dobilo ukaz, naj gre demonstirati pred Carigrad.

Dopisi.

Iz Kamnika. Med najlepše izlete, kar jih je kamniška »Lira« v dobi svojega obstoja priredila preko meje naše ožje domovine smemo prišteti onega dne 24. julija t. l. na Vransko. Ne strahše se dolge poti, poletelo je naše agilno pevsko društvo na prijazno povabilo dišne posestrimo »Vile« korporativno z društveno zastavo v prijazni trg Savinske doline. Iz daljave je vozeče se »Lira« že pozdravljalo neprestano gromenje topičev. Pri vstopu v trg, kamor je prispelo društvo okrog polne, je bil postavljen ličen slavalok z napisom v pozdrav »Lirašem«. — Ganiljiv je bil prizor, ko je »Lira« ob zvokih vrle celjske narodne godbe in »Živio«-klicih mnogobrojnega občinstva se sestala z »Vilo« in jo je s prisrčnim govorom pozdravil predsednik »Vile« g. dr. Kunej, kateremu se je odzval v imenu »Lirašev« tajnikov namestnik. — Gospa dr. Kunejeva pripela je zatem »Lirino« zastavi krasnovezen trak kot dar vranskih rodoljubkinj. G. župan Schwentner se je v iskrenih besedah zahvalil »Liri«, da je počastila Vransko s svojim pohodom in prišla dramiti tržane s svojo pesmijo. Gospica Zinka Schwentnerjeva je z ljubkim nagovorom poklonila predsedniku »Lira« ličen cvetlični šopek s trakovi in pomenljivim napisom v spomin, vrle narodne dame pa so hitele dičiti prsa »Lirašev« s cvetjem. Društvi sta se z godbo na čelu uvrstili v sprevod ter se jeli pomikati proti trgu, kjer sta bili ves čas predmet najpreradnejših ovacij od strani tržanov in narodnih dam, iz kojih nežnih rok so se liki dež usipale duhteče ovetke na pevske vrste. Vse pot so orili navdušeni »Živio« in slava«-klici v zahvalo za presenečenje. Pogled na številno pevsko četo »Vilašev« in »Lirašev« je bil nad vse diven — Ob eni uri so se društveniki skoro polnoštevilno udeležili skupnega obeda pri »Slovanu« na vrtu, kjer je g. dr. Kunej napil v iskrenih besedah »Lira« in njenemu predsedniku. — Istotako je bil z gromkim odobravanjem vzpet stvarni in vzpodbudljivi govor gosp. Kramerja, zaslužnega pevovodje »Vranske Vile«. — Za prekrasen vzprejem in presenetljive darove za-

hvalil se je v imenu »Lira« gospod Binter, želeč društvu obilo uspehov na pevskem polju in vzpodbujajoč isto k složenemu delovanju ter napil dišnemu predsedniku »Vile« dr. Kuneju in poštivalnim narodnim damam vranskim. — Godba je med obedom izvrstno svirala zgolj slovenske komade ter žela burno pohvalo. — Ob 4. uri popoldne se je pričel koncert, katerega se je udeležilo toliko zavednega občinstva, da je bil obširni vrt docela zaseden. — Društvi sta nastopili skupno in vsako za se. — Vse pevске točke izvajale so se s čudovito preciznostjo in gladkostjo. »Vila« kakor »Lira« sta se odlikovali s finim prednašanjem posameznih četudi težavnih zborov. — Čast odličnim pevovodjema g. Kramerju in Steletu. Glasovni materijal obeh društev je naravnost očarljiv in mora v slehernem vzbuditi občudovanje. Navdušenja so prekipela srca pevcev in poslušalcev. »Lira« je morala dodati še marsikatero izven vzporeda, a tudi »Vila« ni štedila. Po končanem pevskem koncertu, ki je v vsakem oziru sijajno uspel se je pričela prosta zabava. Improvizirala se je tudi loterija z mičnimi dobitki, vrstila se je pesem za pesmijo, govor za govorom — vse je oživelo; mladina se je zavrtela, a starejši člani so si v znak medsebojnega pobratimstva stiskali roke ter obnavljali spomine na pretekla dni. — Za Vransko je bil tisti dan pravi narodni praznik, ki je nedvojbeno mnogo pripomogel k probuji vrlih Savinčanov. —van.

Pevska slavnost v Mariboru.

Dvajsetletnica »Slovenskega pevskega društva« v Ptuj

se je sijajno završila. Iz Kranjske se je vdeležila le »Glasbena Matica« z gosp. pevovodjo Hubadom, prof. Štrifotom in 14 člani.

Sprejem »Glasbene Matice«.

V vestibulu »Narodnega doma« je Matičarje sprejel krasni venec slovenskih dam ter jih kar obispal s šopki.

V imenu pripravljalnega odbora je pozdravil prišlece g. dr. Gorišek, kateremu se je v imenu »Glasbene Matice« in »Zveze slovenskih pevskih društev« v izbranih besedah zahvalil g. prof. Štrifot ter izrekel željo, da bi glas slovenske pesmi iz združenih naših grl mogočno zaoril in se razlegal po vseh pokrajinah prekrasnega Štajerja.

XXI. veliki zbor ptujskega pevskega društva

je pričel zborovati ob 10. uri v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Predsednik g. Zupančič je kar najiskrenejše pozdravil navzoče ter otvoril sejo.

Poročilo tajnika.

Tajnik g. Kajnih poroča o 20letnem tečaju. Iz tega povzamemo le glavne podatke.

Jako važno je, da je razpisalo zadnje leto društvo 2 častni nagradi po 60 K za najboljše mešane in moške zборе. Skladb je prišlo več. Častno darilo se je pripoznalo meš. zboru »V mraku« in moš. zboru »Lahko noč« H. O. Vogriča iz Trsta ter E. Adamiča meš. zboru »Nočna pesem«. Vse te pesmi so se pomnožile v partiturah.

Iz zgodovinskega razvoja posnemamo, da je priredilo društvo 23. novembra 1884 prvo slavnost v Mariboru, in ker se je društvo zasnovalo za vse slovenske pokrajine, je priredilo še sle-

deče večje slavnosti: l. 1885. v Celju, l. 1886. v Ptuj, l. 1888 v Krškem, l. 1889 v Celju, l. 1890 v Mariboru, l. 1891 v Ptuj, l. 1893 v Šoštanj, l. 1893 v Mariboru, l. 1895 v Ptuj, l. 1896 v Brežicah, l. 1898 v Celju, l. 1902 v Ptuj in 7. avgusta 1904 v Mariboru. Kakor iz tega razvidimo, je bilo društvo dokaj živahno na glasbenem polju.

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik g. Muršec poroča, da je imelo društvo dosedaj 594 K 29 vin. prejemkov in 478 K 51 vin. stroškov, tedaj 115 K 78 vin. prebitka.

Sprememba pravil.

Po končani debati o spremeni pravil se ta v toliko spremenijo, da se ne prirejajo pevske slavnosti vsako leto, marveč vsako tretje leto.

Volitev.

Na predlog g. dr. Goriška se izvoli predsednikom dosedanj agilni in trajni predsednik g. Zupančič. V odzbor so bili voljeni sledeči gg.: dr. Stubeč, podpredsednik; Ivan Muršec, blagajnik; Sentjure, arhivar; Kajnih, tajnik; dalje namestniki gg. Počkar, Podobnik in Strelec; računski pregledniki gg. Železnik, Skuhala, Babič; zunanji odborniki gg. Matej Hubad, Ljubljana in Jošt, Celje.

Slučajnosti.

Vsled velikih zaslug, ki sta si jih pridobila za društvo, se imenujeta kot častna člana g. Matej Hubad, kot reformator slovenske pesmi in prvi slovenski pevovodja ter g. dr. Romih v Krškem, kot ustanovnik društva. G. Hubad se v vznesenih besedah najpreradnejše zahvaljuje za izkazano mu čast obljubjujoč, da hoče z vsemi močmi podpirati stremljenja tega društva, da bo društvo sedaj še lažje uspevalo, ko se je osnovala vseslovenska pevska zveza, katera bo predvsem gledala na to, da se dajo društvom izborni pevovodje.

Nato zaključil predsednik zborovanje.

Po zborovanju se je vršila prva glavna skupna skušnja, ob 4 uri popoldne pa

koncert.

Sodelovalo je približno 40 pevk in 60 pevcev. Z veseljem naglašamo, da je bil glasbeni material izvrsten. Izvajanje posameznih pevskih točk je bilo z ozir na eno samo skupno skušnjo presenetljivo izborno. Velikansko navdušenje se je razvilo v frenetičen aplavz. Več skladb se je moralo ponavljati. Gospodu pevovodju Vogriču je v imenu mariborskih Slovencev poklonila laborov venec s trobojnico gospica Franjica Rapočeva. Koncert je v moralnem, kakor v gnotnem oziru popolnoma uspel. Dvorana je bila napolnjena, sedeži razprodani. Slavnost sta posetila tudi ljubljanski župan gospod Ivan Hribar in dvorni svetnik gospod dr. Ploj. Pogrešali smo pa mnogo drugih dostojanstvenikov, ki bi se tudi lahko slavnosti vdeležili.

Po koncertu je bil sestanek vseh vdeležencev na velikem, krasnem dvorišču »Nar. doma«. Vladovalo je splošno pobratimstvo. V popolno zadovoljnost občinstva je igrala sl. »Celjska narodna godba«. Podala nam je v večini navdušujoče narodne komade. Slava ji! Presledke so izpolnili pevci »Glasbene Matice« z ubranim petjem. Presenetil nas pa je mešan zbor iz Ljutomer, ki se je odlikoval zlasti po izbornem sopranu in altu.

Čestitke-brzobjavke so poslali: obitelj Wutt iz Judenburga, pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane, dr. Romih iz Krškega, dr. Omulec in dr. Hrašovec iz Rogaske Slatine, Vekoslav Vavpotič in Gašp. Kušar ter pevski zbor društva

»Zvezda« z Dunaja, Narodna čitalnica iz Kamnika, pevci in pevke iz Krškega, pevska družba »Nabrežina« in Šoštanjčani.

Slavnost je zaključil zelo živahen ples.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. avgusta.

— »Slovenec« in »Sokol«.

»Kjer ima narodno-napredna stranka kaj vpliva, povsod in vedno bo delala na to, da se izključijo farji in njihovi hlapci od vseh narodnih prireditve, ker pri teh nimajo ničesar iskati« Tako smo pred nekaj dnevi izjavili na adresu »Slovenca«. Opozorili smo ga, da je njegov dr. Šusteršič prvi proglasil načelo, da klerikalec ne sede k eni mizi s slovenskim liberalcem, in dostavili, da smo tudi mi akceptirali to stališče in, da pravimo prosto po dr. Šusteršiču: S farji ne sedimo pri eni mizi. To pa je »Slovenčeve« mazače speklj kakor da bi jim bil bič zažvižgal okoli ušes. Ti ljudje žive v domišljiji, da se njim ne sme vračati šilo za ognjilo. Oni da smejo reči: z liberalci ne sedimo pri eni mizi, mi pa bi se ne smeli po tem ravnavati. Ker nam ne morejo do živga, b se mi vsemu njihovemu preganjanju in preklinjanju samo smejemo, in so napeli svoj stari revolver in nastavili »Sokolu« na prsi, prav zgledu tistih gozdnih rokovnjačev katerih parola je: denar ali življenje. Škofov peresni rokovnjač piše v sobotni številki: »S farji ne sedimo pri eni mizi, kliče »Narod«, naše somišljenike pa člani takega »Sokola«, ki se postavlja na tako stališče, vendar le radi vidijo v svojih prodajalnah. Priobčili bomo torej, ako odbor ne bo storil niti koraka proti temu, da »Narod« tako govori v njegovem imenu, imena vseh onih članov »Sokola«, katere naši somišljeniki podpirajo, in sicer bomo poskrbeli to v vsaki sobotni številki »Slovenca« in v vsaki »Domoljubovi« številki. — Bum! Ljubljana se bo podrla in vsi bodo falirali, če priobčita »Slovenec« in »Domoljub« imena tistih »Sokolov«, ki jih šenklaški kaplani »podpirajo«. Strašno, strašno. V duhu jih že vidimo, kako bodo ti nesrečni »Sokol« kakor sence tavalj po Ljubljani in v teh pasjih dnevih kar po vrsti zmrazovali. Ne vemo, kaj stori »Sokol«. »Sokol« ni in ne more biti odgovoren za nas in za naše »grehe«, kajti mi ne govorimo nikdar v »Sokolovem« imenu, nego vedno le v svojem imenu. »Slovenčevu« taktika je prav komodna. Ko bi obveljalo, bi se lahko vsakomur revolver nastavil na prsi. No, »Sokol« ima popolnoma svobodne roke in lahko stori kar hoče, kakor imamo tudi mi svobodne roke in bomo vedno propagiralitisto taktiko, ki je po našem najsvetejšem preprišanju najboljša. Šenklaški kaplani so v veliki zmoti, če menijo, da bodo s terorizmom kaj dosegli. Imeli so že

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.

VIII.

(Dalje.)

Škof Konradus Glušič je bil mož, ki se je vedno slepo ravnal po željah in ukazih svojega vladarja. V mlajših letih se je pač zanimal za reformacijsko gibanje, ali čim je spoznal, da je nadvojvoda reformaciji nasproten, je Konradus Glušič obesil svoje prepričanje na klin in svoj plašč obrnil po vetru. In posrečilo se mu je, da ga je ta veter zanesel na ljubljanski škofovski prestol. Kot škof je bil strog in neusmiljen preganjalec reformacije, in jo je s silo ali z zvijačo zatiral, koder je mogel.

Počasi se je bližal škof Magajnovi hiši in dostojanstveno blagoslavljal ljudi, ki so pred njim poklekali na zemljo in se pripogibali do tal, kakor da imajo pred sabo kako višje bitje. Tudi vsa pri Magajni zbrana družba je ležala na kolenih, samo gospa Regina in Anton Magajna nista uklonila tilnika.

— Vstanite, vstanite, ljubi moji, je sladko veleval škof. Vstanite gospod Završan! In podal je sodniku roko, ki jo je ta ponižno poljubil.

S ceste je vse drvelo k Magajnovi hiši. Tudi tisti, ki so že naprej šli, so prihiteli nazaj in silili na vrt. In kdor ni mogel na vrt, je ostal pri ograji, okrog katere je bilo kar naenkrat vse črno ljudi.

Škof je imel za vsakega prijazno besedo, ali poznalo se je, da je bila ta prijaznost naučena in prisiljena.

— Vi ste torej gospod Magajna? S temi besedami je odgovoril škof hišnega gospodarja, ko ga je ta spoštljivo a samozavestno pozdravil. Prav veselje me, da sem vas spoznal. Bil sem res radoveden na vas, ker sem mnogo, jako mnogo slišal o Vas. No, pa zdaj vidim, da niste tako strašni, kakor so vas popisovali, in zdi se mi, da bi se midva kmalu porazumela. Ali ne?

— Verjemite, premilostni gospod, da se jaz nobenemu dokazu trdovratno ne zoperstavljam, in da se z mano lahko vsakdo sporazume, kdor me more prepričati, da nimam prav, je skromno a resno odgovoril Magajna. Vzlic temu ne ravno ugodnemu odgovoru je škof vendar Magajni prijazno prikimal in vstopil v lopo, kjer je bila med tem Magajnova sestra pripravila mizo.

— Malo se moram pri Vas pomu-

dit, je rekel škof. Vsaj v naglici bi rad spoznal, če se vam dela krivica, ali če se mi je sporočila resnica. Prav zabolelo me je, ko se mi je reklo, da vi celo Boga tajite.

Ostro je uprl škof svoje poglede v Magajno in temu je bilo hipoma jasno, da tu ne gre za poskus, ga s prijaznostjo in z osebnim počestitjem pridobiti za papiste, nego ga nekaj eksamen, od čigar izida je odvisno nadalnje postopanje posvete in cerkvene oblasti proti njemu.

— Če kdo pravi, da ni Boga, je odgovoril Magajna mirno, je to ravno tako smešno, kakor če bi rekel, da ni imel očeta.

— To je popolnoma resnično, je menil škof in si počasi mel roke. Ali to ne zadostuje. Vprašanje je, kak pojem ima kdo o Bogu in le kdor ima pravi pojem o Bogu, ima tudi pravo vero.

— Meni je v tem oziru težko, govoriti z Vami, premilostni gospod, kajti jaz sem malo omikan in v bogoslovju zelo slabo podkovan, je dejal Magajna.

Škof mu je živahno segel v besedo.

— Meni pa se je povedalo, da ste nenavadno omikani da jako mnogo čit-

tate in se posebno radi bavite z verskimi vprašanji.

— Čital sem mnogo, še več pa razmišljal o verskih rečeh, toda te zmožnosti nimam, da bi verske nauke podpiral ali podiral tako, kakor bi to storil kak bogoslovec. A nikar ne mislite, da prikrivam svoje nazore. Ako hočete, Vam tudi povem, kako mislim o Bogu.

— Prosim, prosim, je dejal škof naglo in se primaknil bliže, med tem ko sta njegova spremiljevalca leno in zaspalo sedela poleg njega. Tudi drugi poslušalci so pristopili bliže, gospa Regina pa je naslonila glavo ob steno in uprla svoje poglede premo na Magajno.

Magajna se je malo zamislil, globoko zasopel in potem rekel:

— Nekateri ljudje si predstavljajo Boga kot starega gospoda z dolgo brado, ki sedi v nebesih na zlatem prestolu in vlada zemljo in človeštvo. Jaz imam o Bogu drugačne nazore. Po mojih mislih je Bog tista sila, ki je vstvarila vesoljstvo, Bog je duša vse narave, njegova moč in njegovo velečastno je izraženo v večnih nepremeljivih zakonih narave.

— Ti nazori so napačni, popol-

noma napačni. je s povdarkom rekel škof Konradus. Ti nazori se ne strinjajo z nauki katoliške cerkve.

— Mogoče, je ravnodušno odgovoril Magajna. Saj sem že rekel, da nisem bogoslovec in nisem v stanu kritikovati cerkvenih nauk. Povedal sem le svoje nazore.

— Po Vašem mnenju je torej Bog ustvaril samo svet in ga uredil po večnih naravnih zakonih, za vernike se pa nič več ne briga, in jih ne kaznuje niti ne nagraja?

— Bog je za vernike in za nevernike enkrat za vselej poskrbel s tem, da je vse vesoljstvo in vse človeštvo podredil večnim zakonom narave. Vse dobro in vse zlo na svetu izbija samo iz teh večnih in nepremeljivih naravnih zakonov, katerih ne spremeni nobena molitev, nobena daritev in nobena prošnja. Če pa pravi kdo, da je Bog za kazni poslal točo ali sušo, drugim pa dal za nagrado dobro letino, mu tega ne verjamem, kajti toča, suša ali dobra letina niso božje kazni ali božje dobrote nego posledice večnih naravnih zakonov.

Škof je bil postal blede kot zid, poslušalci, katerih je bilo na vrtu in

dovelj prilike, da so spoznali, da znamo odbijati klin s klinom. Nam piti na misel ne prihaja, da bi se danes kakorkoli vezali, kaj storimo, to pa nam klerikalci lahko verjamejo, da jih bo naš odpor vse drugače bolel, kakor na nas njihovi nasakoki. Lahko začnemo tudi mi bojkot, lahko tudi začnemo za odgovor priobčevati tisto dolgo vrsto farovski škandalov, ki smo jih doslej zamolčali, in na razpolaganje nam je še sto in sto drugih sredstev. Naj torej klerikalci le začno; čim prej tem bolje, vesela vojska je vedno zdrava, posebno za našo stranko. In v taki vojski se bo le še bolje izvedlo po Šusteršičevem zgledu pri-krojeno načelo: s farji ne sedimo pri eni mizi. Naj klerikalci le pogledajo malo nazaj in videli bodo, kako smo mi znali uveljaviti načelo, ki so je oni proklamirali. Duhovščina je danes na Kranjskem socialna že skoro docela deklasirana in pahnjena med najinferiornejše sloje prebistva — in čim grje bodo klerihujskali, toliko prej in to popolnejše se ta proces. Ali ste razumeli?

Brusniškega fajmoštra in laži. Piše se nam iz Pčesta: Malopridni brusniški Nemanič je v hudih skripah prišlo v javnost, kako se tedaj, ko je v Brusnicah bila. Zanj so tisti dogodki se malo znamenje in zato bi jih utajil. Pa ne pojde! Na razpolaganje je vse polno prič, ki so pripravljene pod pri-tega potrditi, da se je vse to resnično zgodilo, kar je poročal »Slovenski Narod«. Naj se razupiti Nemanič na glavo postavi — resnica ostane le resnica. S samimi »ni res, ni res«, se resnica nikoli ne spravi iz sveta. Naj torej vzame Nemanič na znanje, da v državi svoje poročilo in sem pripravljen dokazati njega res-nico po pričah, ravno tako, kakor sem pripravljen dokazati, da je žup-nik Nemanič: 1.) nečistnik, 2.) pijanec, 3.) brezverec in 4.) izsesovalec nevednega ljudstva.

V Vipavskem Sv. Križu imajo kapucinski samostan, kamor prihiti na Porcijunkulo mnogo ljudi. Letos so bili povabili za pridigarja nekakega nuncia menda iz Kranjske. Prišel je in začel pridigati. Na dolgo in na široko je razkladal vero in brezvero, napadal pa je največ Vipavce. Rekel je: Marsikdo se pogubi, kdor ne veruje v nas, v škofo in papeža; edino mi smo, da resnico govorimo; ako nam verujete, boste izveličani, drugače pa pogubljeni; ako vam mi ukažemo, da se vrzite s strehe, in ako se tudi ubijete, naša sveta vera vas izveliča; ali ni boljše iti z vero v nebesa nego brez vere v pekel. Glejte Vipavce, kdo jih je pripravil do brezver-

stava? Hudobni duh, brezver-ski časniki in spisi, tako da bi mi kmalu nič ne veljali na svetu. Torej kristjani moji, ogibajte se Vipavcev, brez-verce, ker oni so nevarne ele-ment sveti veri. Končal je pa s pripombo o večnem pogubljenju. V pridigi je napadal na grd način tudi učiteljstvo. Po pridigi se je slišalo v družbi kranjskih ženic, ko so se po-menkovale: Oh, botra, kaj je na Vipavskem? Glejte samo brez-verstvo. Ne pustim več moža iti po vino na Vipavsko, ker se bojim, da bi tudi on ne po-stal brezverec. V družbi moških pa se je čulo: Par »štampervlov« ga je ta nunc danes preveč spil. Bilo pa je tudi mnogo ljudi, ki so v jezi in ogorčenju govorili o pridigi. Za potrebni dež so imeli prosti, ne pa politikovati v cerkvi, obrekovati Vipavce pa povzdigovati samega sebe! Ošaben in napihnen mora biti oni pop, ki se je tako po-vzdigoval ter zahteval, da se mora verovati v duhovnike, škofo in papeže, ker le oni so, ki go-vorijo resnico; ako se njim veruje, bodo zveličani, če ne pa pogubljeni! Ha, kaj ne zasluži tak človek, da bi se ga z bičem poglalo iz cerkve? Take vrste ljudi, farizeje in lažnive pismouke, je preganjal Kristus, in če bi danes stopil na zemljo v člo-veški podobi, bi vzel bič pa pregnal take znorele farje! Veruje se v Boga ne pa v grešnega popa, v škofo in papeža! Orbekovanje Vipavcev s brezverci in klic, da naj se ogibajo Vipavcev, pa je dobro preračunjena hudobija in škodožel-jnost. Škodovati hočejo Vipavcem, zategadel je v cerkvi hujškal ljudi proti njim. In ženice so prav razu-mele namig, ker so rekale, da ne pustijo možem na Vipavsko po vino, da ne postanejo brezverci! Že tako prede trda vinogradnikom, sedaj prihajajo pa še pridigarji, ki v cerkvi naročajo, da naj se ogibajo Vipavcev. Naravnost škodovati hočejo Vipavcem, pa le za to, ker si izmišljujejo, da so brezverci. Pop v Sv. Križu si je izmislił ter se zlagal, da so Vipavci brezverci, samo da je poka-zal svojo škodoželjnost do ubogega kmets. Tu se vidi, kake prijatelje ima kmet celo v cerkvi!

Umrla je občečislana na-rodna dama gospa Ana Lah, vdova c. kr. okrajnega sodnika in mati ma-gistratnega tajnika g. Evgena Laha v starosti 72 let. N. v m. p.!

Otvoritev Aljaževega doma v Vrtačah se je izvršila včeraj ob ogromni udeležbi na jako slovesen način. Zbralo se je kakih 600 oseb, med njimi tudi prof. dr. Chodounsky iz Prage. Obširnejše po-ročilo nam je obljubljeno.

Za Vegov spomenik bo po 18. t. m., a vsekako še me-seca avgusta v Kamniku koncert, ki ga priredi mestna občina kamniška.

Zadruga gostilničar-jev, kavarnarjev itd. v Ljubljani vabi vse svoje člane na pri-jateljski sestanek, ki ga priredi v torek, dne 9. avgusta ob 3. popoldne v gostilni pri »Gerčarju«, Cerkvene

škof — vsaka beseda, ki sem jo izre- kel, kaže da častim stvarnika. Priznam pa, da je najino pojmovanje Boga tako različno, kakor sta različna noč in dan. Mislił sem veliko o tem vprašanju. —

— Preveč, preveč, moj ljubi go- spod, je s sarkastičnim usmevom rekel škof. Verjeti je treba.

Ali mi je Bog dal pamet zato, da je nerabim? Vidite, premilostni gospod, meni se vedno zdi, da so si ljudje na- pravili o Bogu podobo, ki je za Boga žaljiva. Vse človeške slabosti se mu pripisujejo. Ali je mogočni stvarnik ve-seljstva mar bitje, ki ima s človeškimi strastmi napolnjeno srce, da danes ljubi, jutri pa sovraži, da danes tepe jutri pa blagoslavlja. Kako nizko in nevedno je tako naziranje. In kaj mi- slite, da se pusti Bog podkupovati z darili kakor slabi uradniki, da je tiran, ki deli krivičnim milosti, pravičnim pa jih odreja? Vi pravite, da je Bog ne- pojmljiv, pa ga vendar vedno razlagate. Vi pravite, da so božji sklepi večni in da so nespremenljivi, in vender molite, naj Bog svoj sklep spremeni in svojo voljo predružači. In neveden je tudi način, kako se mu skušate

ulice št. 19 (v Trnovem). Ker je dnevi rad zelo obhären in važen, je želeži obilna udeležba.

V Spodnji Šiški stre-mi nekaj zavednih mož s prebitkom ve- like ljudske veselice pomagati dru- žbi sv. Cirila in Metoda, ubo- gim šiščanskim šolarjem ter prostovoljnemu gasilnemu društvu v Šiški na enake dele. Veselica se vrši dne 28. avgusta 1904, t. j. slavnostno šiščansko »Komarjevo« nedeljo na za ta dan zelo razširjenih vrtnih in v gostilni- ških prostorih gostilne gospe Julije Povše, posestnice v Sponji Šiški, Sv. Jerneja cesta št. 205. Slavna društva naj se pri določitvi veselice na ta dan blagovolijo ozirati.

25letnica gasilnega društva v Kranju se je včeraj ob- hajala na jako slovesen način. Kranj je bil ves v zastavah. Pri stari pošti je došla društva pozdravil načelnik g. Pečnik. Ob pol 11. uri so nastopila vsa društva na obhod po mestu. Na čelu sprevoda je bilo sedem jezdecov. Kander je šel sprevod po mestu, pov- sod so dražestne gospe in gospodične obsipale gasilce s cveticami. Na glavnem trgu je pozdravil gasilce v imenu mesta velezaletni gospod župan s krasnim govorom, na ka- teri pozdrav se je v imenu društva zahvalil g. Josip Turk. Kot zastop- nik »Zveze« je kranjsko gasilno dru- štvo, ki je ta dan praznovalo svojo 25letnico, pozdravil g. Stricel ter v imenu »Zveze« razdelil diplome za 25letno službovanje. Diplome so pre- jeli naslednji gospodje: Anton Depoli, Fran Eržen, Lovro Grohan, Karol Jäger, Karol Modrijan, Alojzij Pečnik, Fran in Janez Zupanc. Pod povelj- stvom g. Turka je bilo potem defila- ranje gasilnih društev pred županom in zbranim obč svetom. Zastopana so bila gasilna društva: Ljubljana, Vič Glince, Selce, Stara Loka, Škofja Loka, Radovljica, Šenčur (na konjih), Trzin, Mošnje, Železniki, Kamna go-rica, Cerkije, Kranj, Ljubno, Predvor in Šiška. Po sprevodu je bil banket na vrtu g. Mayerja. Prvo napitnico je izrekel g. župan in sicer je napil cesarju, na kar je godba zaigrala cesarsko pesem. Gospod župan je tudi pozdravil udeležnike, vsa dru- štva, okr. glavarja Pirca, državnega poslanca dr. Ferjančiča dež. poslanca Pirca in zastopnike »Zveze«. Gosp. Fajdiga je napil kranjskemu gasil- nemu društvu, g. Stricel drž. in dež. poslancu g. dr. Ferjančiču, g. Turk okrajnemu glavarju g. Pirsu itd. Z večernim koncertom se je zaključila ta lepo uspešna slavnost.

Vojni zapovednik fzm. Succovaty nadzoroval je v soboto c. kr. pešpolk št. 97 v Ilirski Bistrici in se od tam proti Rakeku odpeljal.

Utonil je v vodi Reki v ta kozvanem »jezu« pri Ilirski Bistrici, prostak c. kr. pešpolka št. 97, od 8 stotnjice Josip Zalar doma iz Cerknice. Bajne ni bil zmogel plavanja.

V Mariboru je samo v letoš- njem letu izstopilo iz rimske cerkve 118 oseb, ki so pristopile evangelijski cerkvi. »Südsr. Presse« priznava, da to število ni majhno.

Aretovanja v Trstu. V sredo zjutraj so našli v Trstu, da je na palači c. kr. namestništva »nasli- kana« italijanska trobojnica. »Nasli- kana« je bila z — gnilihi jajci, če- sar pa prvo uradno poročilo ni po- vedalo. Zsredi tega so bili aretirani trije trgovski agentje in dva foto- grafa. V stanovanju odsotnega trgov- skega potnika Cusini se je izv šila hišna preiskava. Cusini je menda v zvezi z afero z bombami.

prakupiti. Ne samo kristjani tudi dru- goverci delajo tako. Žid misli, da se prikupi Bogu, če ob sobotah ne dela in če ne je svinjine, Mohamedanec misli, da mu Bog odpusti grehe, če si opere glavo in roke in če ne pije vina, ki ga je vendar vstvaril zato, da ga zavijamo. Indec misli, da stori za- služno delo, če se s kravjekom namaže, kristijan pa misli, da si pridobi božjo milost, če se v petek posti, če nanese duhovnikom mnogo denarja in če z golimi koleno drsa na Višarje. To naj bo Bogu dopadljivo, to naj bodo za- služna dela in dokazi kreposti, to naj povečuje slavo onega Stvarnika, ki je ustvaril neskončne milijone zvezd in zemelj in ljudi?

— Dovolj, dovolj, je s hripavim glasom vzkliknil škof in planil pokonci, Vi ste heretik, skozinskoz heretik. Vidim, da ne verujete v pravega Boga in najbrž tudi ne v hudobnega duha.

— Lakomnost in nevednost sta edina hudobna duha, ki begata člo- veške rodove, je tiho rekel Magajna in stopil na stran, da je mogel škof mimo njega.

(Dalje prih.)

Stavka pri električni cestni železnici. Povsem nena- doma se je včeraj pričela pri elek- trični cestni železnici stavka, in sicer zaradi odpusta treh uslužben- cev. Prvi voz je vsled tega mogel šele ob 7. uri 20 min. zjutraj iz remize, a ves dan je bilo v prometu samo 6 voz. Stavkarji — katerih je že šest odpuščenih — zahtevajo manj delavnega časa in da se odstrani revizor Podreberšek, katerega dolže, da je nepravilen. Ko je šel zjutraj prvi voz iz remize, so ga stavkarji pozdravili z žvižganjem in z demon- stracijami. Ta stavka je vodstvu na- pravila pač nekaj izgube in občin- stvu nekaj neprikl — največ škode pa imajo stavkarji sami. Eden izmed njih je zaradi nevarne grožnje že v preiskavi pri tukajšnjem deželnem sodišču, šest jih je na cesti brez dela in jela — samo mladi Gostinčar — stavec v Katoliški Tiskarni, ki pa menda nikdar ne dela — in neka druga oseba imata nad stavko svoje dopajanje. Nimamo nobene sodbe, če so pritožbe in zahteve štrajkarjev opravljene ali ne, ker nam razmere niso dosti znane, ali zdi se nam, da je boj delojemalca proti delodajalcu zadnje in najobupnejše sredstvo, si izboljšati svoj položaj, ker delodajalec tisočkrat lažje pre- nese štrajk, nego delojemalce. Vse- aka pa se je tudi pri štrajkih držati legalne poti. Mislimo, da danes že marsikateri izmed štrajkujočih pre- klinja »doktorjevega sina« in se bo- jimo, da pride nazadnje še kak stav- kar v nesrečo zaradi delikta proti temu »doktorjevemu sinu«, kakor je prišel voznik Rojc. Priproste ljudi je lahko nakuriti in jih spraviti o krh, težko pa jim ga je dati. To naj bi bil mladi Gostinčar premislil, predno je začel ljudi hujskati. Sedaj so žrtve njegovega zapeljivanja na cesti — ali jim bodo Gostinčar in šenklaški duhovniki dali kruha? Sinoči, ko je bil koncert pri Plankarju, so imeli stavkarji še nekaj upanja in so prišli žvižgat električnemu vozu, ki je vozil z južnega kolodvora na dolenski kolodvor. A danes so si menda že premislili vsaj nekateri. Prišli so namreč prosit, naj se jih zopet vzame v službo. Kaj je vodstvo ukrenilo, nam ni znano, čuli pa smo že včeraj, da kolovodje štrajka na noben način ne dobe več službe.

Surovi vojaki. V noči od 6. na 7. t. m. se je splo v Perkovi gostilni na Žabjeku št. 3 kakih 10 vojakov c. in kr. 27. pešpolka z zi- darjema Antonom Devetakom in Jo- žefom Martindičem in so šli po kon- čanem prepiru iz gostilne ter stali na cesti. Zidarja sta bila med tem časom že šla v kavarno »Merkur« na Sv. Jakoba trgu, kjer jih je opazil četo- vodja Jožef Seidler. Ta je takoj po- klical ostalo deseterico, ki je bila pred gostilno, da je šla z njim v ka- varno, kjer so takoj napadli oba zi- darja, ju potegnili iz kavarne in ju zunaj pretepli. Pri tem so raztrgali tudi enemu 4 K vreden klobuk, ka- varnarju pa ubili 8 K vredno šipo. Povod surovosti je baje bil, da je v gostilni eden izmed navedenih zidar-jev prevzel četovodji ljubico.

Utonil je včeraj ob 1. po- poldne v Ljubljani pri Fužinah Ja- kob Pokovec, kurjač na parnici, stan- ujoč v Dobrunjah, ko se je kopal. Prišel je v vrtnice, iz katerega se ni mogel rešiti.

Obstrelil se je včeraj gozdni čuvaj Ferdinand Šurm, stanujoč na Glincah. Šurm je bil spravlil v neki grm nabasano puško in ko je prišel ponjo, se mu je sprožila in ga je krogla zadela v desno nogo ter ga težko poškodovala. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Nesreča. V soboto je telo vadil na telovadnici pred Sv. Petra vojašnico 15letni dijak Ivan Primožič, stanujoč v »Mestnem domu«. Ko je plezal po deskah, mu je izpodletelo in je vsled tega tako nesrečno padel na tla, da si je zlomil levo nogo. Po- nesrečenosa so pripeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Aretovan je bil v soboto Jožef Rojc, voznik električne cestne železnice, ker je pred nekaj časom svojim predpostavljencem nevarno pretil.

Z zabavnim vlakom je šlo včeraj na Bled 600 izletnikov. Na kolodvoru je bil zajutrkovalni kon- cert, pri katerem je svirala godba c. in kr. 47. pešpolka.

Delavsko gibanje. V so- boto je šlo 8 Dalmatincev iz Prager- skega na Hrušico, 9 Vipavcev na Koroško, 19 Hrvatov z Reke na Hru- šico, 9 Dalmatincev pa iz Hrušice v Trst. — Včeraj je pa prišlo 15 Slo- vencev iz Amerike — V Hrušico je šlo 25 Hrvatov, v Trzin pa 38.

Izgubljene reči. Včeraj je bila izgubljena denarnica, v ka- teri je bil bankovec za 20 K, 4 K drobiža in en ključ — Zidar Matevž Cerar je izgubil usnjato denarnico s 5 K. Gospa Zofija Ruparjeva je izgu- bila bankovec za 10 K.

V uti pod Peričnikom je bil včeraj najden žepni nož. Kje se dobi, pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Hrvaške novice. — Ju- goslovanski sionisti. V so- boto je bil v Oseku kongres Ždov, takozvanih sionistov, iz vseh južnih slovenskih dežel. Kongres je sprejel dve resoluciji, v katerih poudarjajo sionistični židje svojo hrvaško na- rodnost in izključno pravico hrva- škega jezika na hrvaških tleh. Brzo- javno so pozdravili kralja in bana. — Socijalistični shod so imeli včeraj v Zagrebu ter je govoril Etb. Kristan, ki so ga nalašč v ta namen povabili z Ducaja. — Klerikalci proti narodnemu jeziku. »Ob- zora« je prinesel več člankov iz pe- resa nekakega duhovnika v prilog slo- vanskemu bogoslužju. V »Katoliškem Listu« je odgovoril na vse te članke dr. Pozman, češ, da slovensko bo- goslužje ni narodovo pravo, temuž le milost iz Vatikana; rimska stolica pa ima tudi dolžnost (?) paciti, da se ne uvede slovenski jezik kjer že ob- stoji latinščina. Končne pravi, da ne- ben katolik nima pravice (?) kritiko- vati škofovo postopanje, temuž se mu mora pokoriti.

Najnovejše novice. — Poneverjenje pri Rothschildu. Višji Rothschildov uradnik v Londonu, neki Blumenthal, je poveril 325.000 f. štrl. ter pobegnil. Rothschild ga niti ni naznanil oblasti.

Nadvojvoda Ferdinand Karl še ne pride v Prago niti se ne udeležijo letošnjih vojaških manevrov, ker je bil bolan za influenco, ki mu je zapustila baje kroničen katar.

Štrajk brivcev v Buda- pešti. Ker so v neki brivnici delali, vdrl so v njo štrajkujoči ter prisilili pomočnike, da so takoj vstavili delo, napol obrite ali »nažajfane« moške pa so spodili na ulico v veliko zabavo ob- činstvu. Prišla je policija, nemirneže prijala, pomočniki v dotični brivnici pa so morali pod policijskim nadzorstvom dovršiti zapričeto delo.

Črnogorski princ Mirko je prišel s soprogo na Semering.

Zopet političen umor. Okrožni predstojnik v Sivalminu (Ruska Armenija) podpolkovnik plem. Bogu- slovski, je bil v Idgaru pri belem dnevu umorjen. Morilec je ušel.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 8. avgusta. V poljedel- skem ministrstvu je bilo danes posvetovanje, kako odpomoči po- manjkanju krme. Čuje se, da dobe kmetovalci krmo, kjer je to mo- goče, iz državnih posestev in da se jim dovolijo tarifne olajšave. Ministrstvo uvideva, da bi na- stala več let trajajoča velika ka- lamiteta, če bi bili kmetovalci prisiljeni vsled pomanjkanja krme razprodati živino.

Berlin 8. avgusta. Glede atentata na ministra Pleh- veja pravijo privatna poročila: Atentat so uprizorile štiri osebe, a tri so bile same ubite. Eksplo- zija se je zgodila na malem trgu pred kolodvorom kjer je bilo vse polno ljudi. Napadalčeva identiteta je že konstatirana; čuje se, da je Finec švedskega pokoljenja.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 8. avgusta. Pri bojih pred Port Arturjem je neka ruska granata zadela v japonsko skladišče smodnika. Smo- dnik se je užgal in provzročil Ja- poncec ogromno škodo Japonske kroglice ne dosežejo Port Arturja samega, med tem ko dosežejo ruske kroglice vse japonske po- zicije.

Petrograd 8. avgusta. Stös- sel poroča: Naša armada je 26., 27. in 28. julija odbila vse naskoke Japoncev, ki so imeli ogromne izgube Mornarica je podpirala boj s tem, da je od strani bombardirala Japonce. Iz- gubili smo v teh treh dneh 40 oficirjev in 1400 mož, ki so ve- činoma težko ranjeni. Japonci so izgubili nad 10.000 mož.

London 8. avgusta. Iz Tokio je došla vest, da je general Nodzu že pred več tedni umrl, da pa se njegova smrt prikriva.

London 8. avgusta. Diploma- tični krogi sodijo, da v slučaju, če zavzemo Japonci Mukden, jim pošlje Kitajska 60.000 mož na pomoč.

okrog ograje vse polno pa so zadrž- sapo, da bi ne ušla nobena beseda.

— To so popolnoma krivoverski nazori, je čez nekaj časa rekel škof. Vi torej ne verjamate, da Bog s točo, sušo ali dobro letino deli kazni ali iz- kazuje milosti?

— Ne morem tega verjeti. Kolikrat se je zgodilo, da sta toča in suša uni- čili najgorečnejšim vernikom ves pride- lek, med ko so imeli krivoverci naj- boljše letino. Jaz menim, da Boga boljše častim, če vse te nesreče in do- brote pripisujem naravnim zakonom, kakor pa da bi mislił, da izhajajo na- ravnost od Boga. Kajti če je Bog ne- skončno dober, ne more biti povzroči- telj nesreč, in če je neskončno pravičen, ne more dajati Turkom in paganom dobre letine, kristijanom pa jo pokončati.

— Vsaka beseda, ki ste jo izrekli, je neodpušljiv smrtni greh, je žaljenje Boga.

Magajna je pri teh škofovih bese- dah zardel do las. Težko je padla njegova roka na mizo, potem pa je planil pokonci in mogočno je donel njegov glas, ko je rekel:

— Premilostni gospod knez in

Zahtevajte vsakdar železno tinkturo (tudi odvajalno) lekarnarja Piceolija v Ljubljani na Dunajski cesti in završajte ponaredbe, ki obsegajo drastične zdravju škodljive snovi. — Zunanja naročila po povzetju. 1264-11

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 6. avgusta 1904.

Nalozbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99.25	99.45
4% srebrna renta	100.15	100.35
4% avstr. krona renta	99.30	99.50
4% zлата	119.15	119.35
4% ogrska krona	97.15	97.35
4% zлата	119.15	119.35
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.15
4% posojilo mesta Spiljet	100.25	101.25
4% Zader	100.15	101.15
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100.65	101.65
4% češka dež. banka k. o.	99.60	100.15
4% ž. o.	99.60	99.90
4% žst. pisma gal. d. hip. b.	101.15	102.15
4% pešt. kom. k. o. z		
10% pr.	106.65	107.65
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.15
4% otrske cen.		
dež. hr.	101.15	102.15
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.15	101.15
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100.15	101.15
4% obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4% prior. Trst-Poreč. žel.	98.50	
4% prior. dol. žel.	99.10	100.10
4% inž. žel. kap. 1/1	303.15	304.80
4% avst. pos. za žel. p. o.	101.15	102.15

Srečke.		
Srečke od l. 1854	153.25	154.25
" " " 1860/1	183.15	184.15
" " " 1864	257.15	258.15
" tizsko	181.50	182.50
" zem. kred. I. emisije	301.15	302.15
" " II.	292.15	293.15
" ogr. hip. banke	274.15	275.15
" srbske & frs. 100—	90.15	91.15
" turško	126.90	127.90
Basilijska srečke	20.90	21.90
Kreditne	450.15	451.15
Inomoške	78.15	79.15
Krakovski	77.15	78.15
Ljubljanske	66.15	67.15
Avst. ruč. križa	53.25	54.25
Ogr.	28.90	29.90
Rudolfove	67.15	68.15
Saloburške	75.15	76.15
Dunajske kom.	508.15	509.15

Delnice.		
Južne železnice	86.15	87.15
Državne železnice	832.15	833.15
Avstr.-ogr. bančne delnice	1810.15	1811.15
Avstr. kreditne banke	839.25	840.25
Ogrske	754.25	755.25
Živnostenske	249.15	250.15
Premogopok v Mostu (Brux)	611.15	612.15
Alpinski montan	434.75	435.75
Praške žel. ind. dr.	2285.15	2286.15
Rima-Murányi	490.15	491.15
Trboviške prem. družbe	298.15	299.15
Avstr. orožne tovr. družbe	481.15	482.15
Češke sladkorne družbe	176.15	177.15

Valute.		
C. kr. cekin	11.35	11.39
20 franki	19.03	19.05
20 marke	33.45	33.55
Sovereigns	32.95	33.05
Marke	117.25	117.45
Laški bankovci	98.10	98.30
Rubliji	2.53	2.54
Dolarji	4.84	4.88

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. avgusta 1904

Termin.		
Pšenica za oktober	50	50.10
" " april 1905	50	50.10
Rž " oktober 1904	50	50.10
Koruzza " maj	50	50.10
Oves " oktober	50	50.10

5-10 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3000 m. Srednji vinski tlak 736.0 mm

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
6. 9. zv.	739.7	22.5	sl. zahod	jasno	
7. 7. zv.	740.9	17.7	sl. jug	jasno	
2. 2. zv.	738.7	32.1	sl. sj. zahod	jasno	
8. 9. zv.	738.8	23.9	sl. jug	del. jasno	
7. 7. zv.	739.5	19.6	brezvetr.	jasno	
2. 2. zv.	737.6	31.6	sl. svzh.	pol. oblak.	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 23.1° in 24.6°, — normale: 19.5° in 19.4°. — Mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.0 mm.

Tužnim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je najin sin, oziroma brat, gospod

Alfonz Verhovec
gimnazijec III. razreda

danes ob 10. uri dopoldne, po dolgi, mučni bolezni, prežalostno s sv. zakramenti za umirajočega v starosti 15 let preminil v deželni bolnici. Pogreb draga rečnika bo hode jutri, v torek ob 8. uri popoldne iz deželne bolnice k sv. Kristofu.

Bodi mu blag spomin!

Ljubljana, 8. avgusta 1904.

Lavoslav Verhovec, c. kr. poštini kontrolor, oče. — Lea Verhovec, sestra.

Mesto vsakega drugega sporočila.

Mag. tajnik Evgen Lah potrjim srcem naznanja v svojem imenu in v imenu svoje soproge Silvije in hčerke Vide vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njegova preljubljena mati, oziroma tašča in stara mati, gospa

Ana Lah
c. kr. okrajnega sodnika vdova

danes po kratki, zelo mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajočega v 72. letu svojega življenja ob štirih zjutraj mirno v Gospodu zasopala.

Truplo blage pokojnice bo hode hiši žalosti Lingarjeve ulice št. 1 blagoslovljeno in odtod v ponedeljek, dne 8. avgusta ob polsedmih popoldne na pokopališče k sv. Kristofu prepeljano.

Sv. maše za pokojnično dušo se bodo brale v raznih cerkvah. Pokojnica bodi priporočena v blag spomin!

V Ljubljani, 7. avgusta 1904.

2242

2243

2244

2245

2246

2247

2248

2249

2250

2251

2252

2253

2254

2255

2256

2257

2258

2259

2260

2261

2262

2263

2264

2265

2266

2267

2268

2269

2270

2271

2272

2273

2274

2275

2276

2277

2278

2279

2280

2281

2282

2283

2284

2285

2286

2287

2288

2289

2290

2291

2292

2293

2294

2295

2296

2297

2298

2299

2300

2301

2302

2303

2304

2305

2306

2307

2308

2309

2310

2311

2312

2313

2314

2315

2316

2317

2318

Zahvala.

Vsled izgube naše nepozabne, iskreno ljubljene edinke

Melite

došlo nama je od blizu in daleč toliko iskrenih izrazov sočutja in ljubezni, da se ne zamoreva vsakemu posebej zahvaliti.

Zato se zahvaljujemo tem potom vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem za tolažilne obiske in izraze sočutja, prekrasne darovane vence ter tako mnogobrojno spremstvo na zadnji poti nepozabne.

Osobito pa izrekava najiskrenejšo zahvalo dragemu stanovskemu tovarišu g. Iv. Šega, učitelju v Dol. Logatcu in njegovi mil. gospe soprogi za ves trud, katerega sta imela z najinim detetom.

Bog plačaj vsem!

Alojzij in Lina Pin.

Dol. Logatec, 7. avgusta 1904.

Stanovanje

s 5 sobami se s 1. novembrom odda.

Več se izve na Sv. Petra nasipu

št. 49. 2176-6

Lepo stanovanje

v I. nadstrepju na ulico, obstoječe iz 2 sob, predsobe, kuhinje in pritliklin, se s 1. novembrom odda. 2237-2

Več pove upravnistvo „Sl. Naroda“.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kabineta in pritliklin se odda takoj ali meseca novembra.

Več se izve na Tržaški cesti št. 4. 2218-2

Gospodična

ki je izvršila 5 razredov, večja slovenskega, nemškega in laškega jezika, išče kako mesto blagajničarke.

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik

zanesljiv, priden in zvest, več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se sprejme s 15. septembrom t. l. v manufakturno trgovino. 2244-1

Ponudbe naj se pošiljajo do dne 1. septembra direktno na trdko

Jos. Morauc, Rudolfovo.

Sprejemem takoj proti dobri plači

spretnega in izurjenega

stavca. hiša

Kondicija stalna. Starejši imajo prednost.

Ponudbe je nasloviti na Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju. 2179-3

Umetni led
iz tekoče vode dobavlja v vsaki množini najceneje
pivovarna Fischer
2225-2 v Beljaku.

2225-2

2226

2227

2228

2229

2230

2231

2232

2233

2234

2235

2236

2237

2238

2239

2240

2241

2242

2243

2244

2245

2246

2247

2248

2249

2250

2251

2252

2253

2254

2255

2256

2257

2258

2259

2260

2261

2262

2263

2264

2265

2266

2267

2268

2269

2270

V Šiški

Kolodvorska cesta št. 181

Je lepo, pripravno 2220-2

stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami za november t. l. ali tudi preje za oddati.

Pripravniki prostori

za pisarno ali skladišče se 1878-7 oddajo s 1. avgustom

na Mestnem trgu št. 25

v pritlikju.

Izurjenega

kandidata

sprejme s 15. septembrom t. l.

notar 2223-2

dr. FIRBAS v Mariboru.

Naprodaj je

s kozlcem sadnim v in njiv

ležeča ob državni cesti, 8 km ljanje za 1600 gld.; priprav za rokodelca, ki bi izdeloval za Vprašanja na upravnist. Naroda“.

2200-3

2201

2202

2203

2204

2205

2206

2207

2208

2209

2210